

ส่วนที่ 1

ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 36 กำหนดว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแล จัดตั้ง ยุบรวม หรือเลิกสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษา ประสาน ส่งเสริม และสนับสนุนสถานศึกษาเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษา ประสาน และส่งเสริมองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐาน การศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กร วิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลายในเขต พื้นที่การศึกษา และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ที่ระบุไว้ข้างต้น ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

1. ที่ตั้งและอาณาเขต

สถานที่ตั้ง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30 ตั้งอยู่ในจังหวัดชัยภูมิ ภาควัฒนออกเฉียงเหนือ บริเวณใจกลางของประเทศ เส้นรุ้งที่ 15 องศาเหนือ เส้นแวงที่ 102 องศาตะวันออกสูงจากระดับน้ำทะเล 631 ฟุต ห่างจากกรุงเทพมหานคร โดยทางรถยนต์ 332 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 12,778.3 ตาราง กิโลเมตร หรือประมาณ 7,986,429 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 7.6 ของพื้นที่ทั้งหมดของภาค และร้อยละ 2.5 ของพื้นที่ทั้งประเทศ มีเนื้อที่ใหญ่เป็นอันดับ 3 ของภาค และใหญ่เป็นอันดับ 7 ของประเทศ

เขตติดต่อ

- ทิศเหนือ** ติดจังหวัดขอนแก่น และเพชรบูรณ์
ทิศตะวันออก ติดจังหวัดขอนแก่น และนครราชสีมา
ทิศใต้ ติดจังหวัดนครราชสีมา
ทิศตะวันตก ติดจังหวัดลพบุรี และเพชรบูรณ์

เขตปกครอง**ประชากรและโครงสร้างประชากร**

จังหวัดชัยภูมิ มีจำนวนราษฎรทั้งสิ้น 1,127,423 คน เป็นอันดับ 16 ของประเทศ และเป็นอันดับ 9 ของภาค ราษฎรชาย 561,146 คน คิดเป็นร้อยละ 49.82 ราษฎรหญิง 566,277 คน คิดเป็นร้อยละ 50.18 ของทั้งจังหวัด และมีประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล 153,006 คน หรือร้อยละ 13.63 ส่วนที่เหลือ 969,641 คน หรือร้อยละ 86.37 อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล โดยมีจำนวนบ้านทั้งสิ้น 339,686 หลังคาเรือน และความหนาแน่นของประชากรโดยเฉลี่ยทั้งจังหวัด 87.68 คนต่อตารางกิโลเมตร รายละเอียดตามอำเภอที่มีประชากรมากที่สุด คือ อำเภอเมืองชัยภูมิ 184,371 คน รองลงมาอำเภอภูเขียว 124,769 คน และอำเภอที่มีประชากรน้อยที่สุดอำเภอซับใหญ่ 14,980 คน อำเภอที่มีความหนาแน่นของประชากรมากที่สุด คือ อำเภอเมืองชัยภูมิ 156 คนต่อตารางกิโลเมตร ดังตารางแสดงจำนวนประชากรแยกเป็นรายอำเภอ

อำเภอ	ระยะทาง (กม.)	จำนวน				ประชาชน	
		หมู่บ้าน	ตำบล	ครัวเรือน	ชาย	หญิง	รวม
เมืองชัยภูมิ	1	224	18	71,082	90,126	94,245	184,371
คอนสวรรค์	38	103	9	18,412	26,918	24,303	54,221
แก้งคร้อ	45	126	10	29,958	46,641	46,925	93,566
หนองบัวแดง	49	130	8	30,762	50,747	50,138	100,885
ภักดีชุมพล	85	47	4	10,565	15,650	15,103	30,753
ภูเขียว	78	155	11	36,853	61,750	63,019	124,769
เกษตรสมบูรณ์	102	144	11	30,716	55,711	56,080	111,791
บ้านแท่น	92	66	5	12,322	22,768	22,985	45,753
คอนสาร	125	85	8	18,558	30,994	30,926	61,920
จัตุรัส	38	119	9	25,565	36,923	38,774	75,697
บ้านเขว้า	13	88	6	16,577	25,410	25,797	51,207
บ้านหัน	58	95	7	18,153	27,224	26,929	54,020
เทพสถิต	105	92	5	23,545	34,998	34,046	69,044
หนองบัวระเหว	33	58	5	12,738	19,187	18,876	38,063
เนินสง่า	30	48	4	7,813	12,921	13,088	26,009
ซับใหญ่	55	37	3	4,999	7,672	7,308	14,980
รวม	-	1,617	123	398,039	565,212	571,837	1,137,049

ที่มา ที่ทำการปกครองจังหวัดชัยภูมิ ณ วันที่ 30 ธันวาคม 2557

โครงสร้างการบริหารราชการระดับจังหวัด จังหวัดชัยภูมิ มีรูปแบบการปกครองและการบริหารราชการ 3 ส่วน คือ 1. ราชการบริหารส่วนกลาง มีส่วนราชการส่วนกลางตั้งหน่วยงานปฏิบัติหน้าที่ในจังหวัด จำนวน 46 หน่วยงาน 2. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค มีส่วนราชการส่วนภูมิภาคประจำจังหวัด จำนวน 35 หน่วยงาน แบ่งการปกครองออกเป็น 16 อำเภอ 124 ตำบล 1,393 หมู่บ้าน 28 ชุมชน ประกอบด้วย

(1) อำเภอเมืองชัยภูมิ	(2) อำเภอภูเขียว
(3) อำเภอจัตุรัส	(4) อำเภอแก้งคร้อ
(5) อำเภอเกษตรสมบูรณ์	(6) อำเภอหนองบัวแดง
(7) อำเภอกอนสาร	(8) อำเภอบ้านเขว้า
(9) อำเภอกอนสวรรค์	(10) อำเภอบำเหน็จณรงค์
(11) อำเภอเทพสถิต	(12) อำเภอบ้านแท่น
(13) อำเภอหนองบัวระเหว	(14) อำเภอภักดีชุมพล
(15) อำเภอเนินสง่า	(16) อำเภอซับใหญ่

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 143 แห่ง ประกอบด้วย

องค์การบริหารส่วนจังหวัด	1	แห่ง
เทศบาล	35	แห่ง
- เทศบาลเมือง	1	แห่ง
- เทศบาลตำบล	34	แห่ง
องค์การบริหารส่วนตำบล	107	แห่ง

ภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไป ประกอบด้วยป่าไม้และภูเขาร้อยละ 50 ของพื้นที่จังหวัด นอกนั้นเป็นที่ราบสูง บริเวณตอนกลางของจังหวัดเป็นที่ราบ มีพื้นที่ป่าไม้และเทือกเขาตั้งเรียงรายจากทิศตะวันออกสู่ทิศตะวันตก ประกอบด้วยเทือกเขาสำคัญได้แก่ ภูอีเฒ่า ภูแลนคาและภูพังเหย รายละเอียด มีดังนี้

1. ภูเขาและป่าไม้	มีจำนวนพื้นที่ 4,026,616 ไร่	ร้อยละ 50.42
2. ที่ราบลุ่ม	มีจำนวนพื้นที่ 3,603,994 ไร่	ร้อยละ 45.13
3. ที่ราบสูงนอกเขตป่าไม้	มีจำนวนพื้นที่ 252,413 ไร่	ร้อยละ 3.16
4. พื้นน้ำ	มีจำนวนพื้นที่ 63,431 ไร่	ร้อยละ 0.79
5. เนื้อที่ดินดาน ดินเลนใช้ประโยชน์ไม่ได้	มีจำนวนพื้นที่ 39,975 ไร่	ร้อยละ 0.50

จังหวัดชัยภูมิ สามารถแบ่งภูมิภาคของจังหวัดชัยภูมิ ออกได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

1. **พื้นที่ราบในฝั่งแม่น้ำ** มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 0 – 200 เมตร ได้แก่บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำชีในอำเภอเมืองชัยภูมิ อำเภอบำเหน็จณรงค์ อำเภอจัตุรัส อำเภอคอนสวรรค์ บริเวณนี้จะเป็นที่ราบน้ำท่วมถึง

2. **พื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้น** อยู่ตอนกลางของพื้นที่จังหวัด เป็นแนวขวางตามทิศเหนือ-ใต้ ตามและเทือกเขาตงพญาเย็น มีความสูงประมาณ 200 – 300 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง ได้แก่ พื้นที่บางส่วนในเขตอำเภอเมืองชัยภูมิ อำเภอจัตุรัส อำเภอบำเหน็จณรงค์ อำเภอบ้านเขว้า และอำเภอคอนสวรรค์

3. **พื้นที่สูงและภูเขา** สภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ลอนลึก และภูเขา ในเขตเทือกเขาตงพญาเย็น มีความสูงตั้งแต่ 500 – มากกว่า 1,000 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง ได้แก่ พื้นที่บางส่วนของอำเภอหนองบัวระเหว อำเภอคอนสาร อำเภอเกษตรสมบูรณ์ อำเภอภูเขียว อำเภอแก้งคร้อ และพื้นที่ทางตอนเหนือของอำเภอเมือง

ภูมิอากาศ

จังหวัดชัยภูมิ อยู่ในภูมิอากาศแบบมรสุมเขตร้อน มี 3 ฤดู โดยระยะเวลาในแต่ละฤดูอาจแตกต่างกันไปตามสภาพดินฟ้าอากาศของแต่ละปี มีอากาศหนาวจัดในฤดูหนาว ร้อนจัดในฤดูร้อนและช่วงฝนสลับกับช่วงแห้งแล้งแตกต่างกันอย่างชัดเจนตามห้วงเวลาฤดูกาล ดังนี้

1. **ฤดูหนาว** ประมาณเดือน พฤศจิกายน – กุมภาพันธ์
2. **ฤดูร้อน** ประมาณเดือน มีนาคม – พฤษภาคม
3. **ฤดูฝน** ประมาณเดือน มิถุนายน – ตุลาคม

การคมนาคม

จากกรุงเทพฯ ใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 1(ถนนพหลโยธิน) ผ่านรังสิตวังน้อย จนถึงสามแยกจังหวัดสระบุรี เลี้ยวขวาไปตามเส้นทางหลวงหมายเลข 2 (ถนนมิตรภาพ) แล้วแยกซ้ายเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 201 ที่อำเภอสีคิ้ว อำเภอด่านขุนทด เข้าสู่จังหวัดชัยภูมิ รวมระยะทางประมาณ 342 กิโลเมตร

จากจังหวัดนครราชสีมา เดินทางไปตามทางหลวงหมายเลข 2 (ถนนมิตรภาพ-ขอนแก่น) ผ่านตำบลจอหอ เลี้ยวซ้ายไปตามทางหลวงหมายเลข 205 ผ่านอำเภอโนนไทย ตรงไปจนถึงสี่แยกตำบลหนองบัวโคก อำเภอจัตุรัส เลี้ยวขวาไปตามทางหลวงหมายเลข 201 เข้าสู่จังหวัดชัยภูมิ รวมระยะทาง 119 กิโลเมตร

รถโดยสาร

บริษัทขนส่ง จำกัด เปิดบริการเดินรถ กรุงเทพฯ-ชัยภูมิ ทุกวัน ติดต่อขอรายละเอียดได้ที่ สถานีขนส่งสายตะวันออกเฉียงเหนือ ถนนกำแพงเพชร 2 โทร. 936-2852-66

รถไฟ

จากสถานีรถไฟกรุงเทพ (หัวลำโพง) มีรถด่วน รถเร็ว กรุงเทพ-หนองคาย บริการทุกวันโดยลงที่สถานีบัวใหญ่ จากนั้นสามารถต่อรถโดยสารประจำทางที่สถานีเดินรถไปอีก 51 กิโลเมตร รายละเอียดเพิ่มเติมสอบถามได้ที่ แผนกบริการเดินทาง การรถไฟแห่งประเทศไทย

เครื่องบิน

หากประสงค์จะเดินทางโดยเครื่องบิน จะต้องลงที่ท่าอากาศยานจังหวัดขอนแก่น จากนั้นสามารถต่อรถโดยสารจากจังหวัดขอนแก่น ย้อนกลับเข้าชัยภูมิ ระยะทางประมาณ 130 กิโลเมตร รายละเอียดติดต่อสอบถามได้ที่ บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) โทร. 02-356-1111

การประกอบอาชีพของประชากร

อาชีพหลักของชาวชัยภูมิ เป็นการประกอบอาชีพในภาคเกษตรกรรม ประมาณ 58.69 % อาชีพการเกษตรที่สำคัญได้แก่ การเพาะปลูก ทำนา ทำไร่ และ ทำสวนไม้ผลไม้ยืนต้นมีการปลูกพืชผักสวนครัวและไม่ประดับอยู่บ้างและมีการประกอบอาชีพที่นอกเหนือจากภาคเกษตรกรรม ประมาณ 41.3% ดังนี้

(1) ลูกจ้างเอกชน	15.02 เปอร์เซ็นต์
(2) ประกอบธุรกิจส่วนตัว	10.17 เปอร์เซ็นต์
(3) ลูกจ้างรัฐบาล	7.08 เปอร์เซ็นต์
(4) ผู้ช่วยธุรกิจในครัวเรือน	5.24 เปอร์เซ็นต์
(5) อาชีพทางอุตสาหกรรม	2.82 เปอร์เซ็นต์
และ (6) นายจ้าง	0.98 เปอร์เซ็นต์

การเพาะปลูก ทำกันตามที่ราบลุ่มแม่น้ำสายหลัก คือ แม่น้ำชี และตามที่ราบหุบเขาในตอนเหนือ และที่ราบทิศตะวันตกของจังหวัด พืชที่ปลูก ได้แก่ ข้าว ในอดีตอาศัยแรงงานสัตว์ได้แก่ ควายช่วยในการเตรียมดิน มีการทำนาดำ นาหว่าน เป็นส่วนใหญ่ โดยตอนบนของพื้นที่จังหวัดจะปลูกข้าวเหนียวเป็นส่วนมาก ส่วนพื้นที่ทางตอนล่างของจังหวัดตามลุ่มแม่น้ำชี จะนิยมปลูกข้าวเจ้าเป็นส่วนมาก ส่วนพืชไร่ที่นิยมปลูกรองจากข้าว ได้แก่ ปอ มันสำปะหลัง ข้าวโพด พริก ถั่วต่างๆ เช่น ถั่วเหลือง เป็นพืชไร่ที่นิยมปลูกมาแต่เดิม ต่อมาได้มีการปลูกอ้อยมากขึ้น ส่วนการปลูกพืชสวน นั้น มีการปลูก พืชผัก และไม้ผลสำหรับไม้ดอกไม้ประดับมีบ้างแต่ไม่มาก ซึ่งจังหวัดได้ให้การส่งเสริมการปลูกไม้ดอกเมืองหนาวในพื้นที่อำเภอภักดีชุมพล หนองบัวแดง และอำเภอคอนสาร สำหรับไม้ผลมักจะปลูกผลไม้ชนิดที่เจริญเติบโตได้ตามสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศ ได้แก่ หนาม ที่อำเภอคอนสาร มะขามหวาน ที่อำเภอภักดีชุมพล อำเภอหนองบัวแดง และอำเภอคอนสาร มะม่วงแก้ว ปลูกในอำเภอเมือง ฯ อำเภอบ้านเขว้า อำเภอจตุรัส อำเภอเทพสถิต และกิ่งอำเภอซับใหญ่ และส้มโอ ปลูกในอำเภอเกษตรสมบูรณ์ และอำเภอบ้านแท่น นอกจากนี้ยังมีการประกอบอาชีพ การทำไม้ตัด ซึ่งต้นไม้ที่นิยมนำมาทำเป็นไม้ตัด เป็นไม้ยืนต้นพื้นเมืองขนาดกลาง ที่พบขึ้นตามป่า เบญจพรรณทั่ว ๆ ไป เช่น ตะโก ช่อย และโมก เป็นต้น

งานหัตถกรรม ซึ่งเป็นงานอาชีพที่แสดงถึงวิถีชีวิตในอดีตของบรรพบุรุษ และสภาพแวดล้อมของคนในท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิมีหัตถกรรมหลายประเภท หากแต่ที่สืบทอดมาถึงปัจจุบัน คือ การปลูกหมอนเลี้ยงไหมและการทอผ้าไหม และการทอผ้ามัดหมี่ ซึ่งเป็นศิลปะการทำผ้าพื้นเมืองชนิดหนึ่ง มีทั้งผ้าไหมและผ้าฝ้าย โดยพื้นที่และความสำคัญของอาชีพที่ทำรายได้ให้กับเกษตรกรจังหวัดชัยภูมิในลำดับต้นๆ ได้แก่ ข้าวนาปี ข้าวนาปรัง อ้อยโรงงาน มันสำปะหลังโรงงาน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปอแก้ว พริก การปลูกหมอนเลี้ยงไหม

ศาสนา

ศาสนาและความเชื่อของชาวชัยภูมิ มีความคล้ายคลึงกับชาวไทยในภาคอีสานโดยทั่วไป คือการนับถือศาสนากับความเชื่อในอำนาจเหนือธรรมชาติเช่น การนับถือผีแถน ผีคำ หรือผีบรรพบุรุษ ผีแม่เหล็ก (ผีหอผีโพง) ผีน้ำ ผีป่า ทำให้เกิดประเพณี พิธีกรรม เพื่อทำให้ผีพอใจเช่น ในฮีตสิบสองคองสิบสี่ อันเป็นกฎหมายแบบจารีตประเพณี กำหนดพิธีกรรมต่าง ๆ จึงมีลักษณะผสมผสานเป็นพุทธศาสนาที่ปะปนกับคติเรื่องผี นอกจากนี้ยังมีลัทธิศาสนาต่าง ๆ ได้แก่

พระพุทธศาสนา หลักฐานจากใบเสมาและพระพุทธรูปที่พบตามเมืองโบราณต่าง ๆ กล่าวได้ว่าเป็นเมืองที่นับถือพระพุทธศาสนาฝ่ายเถรวาท จนกระทั่งมีการจัดระเบียบพระพุทธศาสนาและคณะสงฆ์ตามแบบแผนปัจจุบัน ที่ปรากฏหลักฐาน ประมาณปี พ.ศ.2360 แต่จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ และประวัติของจังหวัดชัยภูมิ พบว่าวัดในเขตอำเภอเมือง ๙ อำเภอบ้านเขว้า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ อำเภอกุฉิวย อำเภोजตุรัส อำเภอกอนสวรรค์ อำเภอบำเหน็จณรงค์ และอำเภอกอนสาร มีอายุประมาณ 300 ปี

การจัดระเบียบการปกครองคณะสงฆ์เริ่มชัดเจนในสมัยพระยาภักดีชุมพล (เกตุ) เจ้าเมืองชัยภูมิตั้งที่สอง เมื่อประมาณปี พ.ศ.2374 ซึ่งได้ย้ายเมืองมาจากบ้านหนองปลาเฒ่า มาตั้งที่บ้านโนนปอปิด ซึ่งมีวัดโนนปอปิดตั้งอยู่ และได้เปลี่ยนชื่อเป็นวัดกลาง เจ้าอาวาสคือ หลวงปู่หลักคำ (พระอาจารย์สิงห์ชินวโร) เป็นเจ้าคณะจังหวัดชัยภูมิรูปแรก โดยได้สมณศักดิ์เป็นที่พระครูปริชาชินวงศาจารย์

ในปี พ.ศ.2446 พระสงฆ์คณะธรรมยุติเข้ามาเผยแผ่ศาสนาในจังหวัดชัยภูมิครั้งแรก โดยพระครูหล้า เขมियो ได้เข้ามาประจำอยู่ที่บ้านเต่า อำเภอบ้านแท่น ได้ตั้งวัดที่บ้านเต่าชื่อ วัดชัยชุมพล

คริสต์ศาสนา ก่อนสงครามมหาเอเชียบูรพาในปี พ.ศ.2484 ได้มีหน่วยประกาศข่าวประเสริฐมาที่จังหวัดชัยภูมิ ต่อมาในปี พ.ศ.2498 ศาสนาคริสต์ นิกายโปรเตสแตนท์ โดยสามีภรรยาคนหนึ่งได้เข้ามาเผยแผ่ศาสนาในเขตจังหวัดชัยภูมิ และได้มีมิชชันนารีสลับเปลี่ยนหมุนเวียนกันเข้ามาเผยแผ่ติดต่อกันมาไม่ได้ขาด ต่อมาในปี พ.ศ.2520 ได้มีการตั้งคริสตจักรขึ้น โดยเข้าบ้านในตัวจังหวัด เปิดเป็นบ้านแห่งชีวิตใหม่ ใช้เป็นห้องสมุด ที่ประชุมชั่วคราว และที่พักของมิชชันนารี มีการประชุมติดต่อกับบุคคลมาก ขึ้น ต่อมาในปี พ.ศ.2522 ได้ซื้อที่ดินเพื่อคริสตจักรที่บ้านโนนสารในเขตตัวเมืองชัยภูมิ โดยมอบที่ดินให้ในนามมูลนิธิ คริสเตียนแห่งประเทศไทย การก่อสร้างอาคารของคริสตจักรเริ่มในปี พ.ศ.2523

คริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกจัดให้จังหวัดชัยภูมิอยู่ในสังฆมณฑลนครราชสีมา การเริ่มประกาศศาสนานิกายนี้ ที่จังหวัดชัยภูมิเริ่ม เมื่อปี พ.ศ.2515 มีการสร้างโบสถ์หลังแรกเมื่อประมาณปี

พ.ศ.2520 ที่บริเวณห้าแยกโนนไฮ ในตัวเมืองชัยภูมิ ให้ชื่อโบสถ์ว่าวัดพระเยซูกลับคืนชีพชัยภูมิ ศาสนาอิสลาม ผู้นับถือศาสนาอิสลามในจังหวัดชัยภูมิส่วนมากจะเป็นผู้อพยพมาจากจังหวัดอื่น กลุ่มใหญ่จะอยู่ในเขตอำเภอจัตุรัส และอำเภอบำเหน็จณรงค์ เป็นกลุ่มที่อพยพมาจากอำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เมื่อประมาณปี พ.ศ.2511 และอีกกลุ่มหนึ่งเป็นคนในตระกูลโบราณในตัวจังหวัดชัยภูมิ ซึ่งอพยพมาจากจังหวัดสระบุรี และมีกระจัดกระจายอยู่ตามอำเภอต่าง ๆ มีอยู่ประมาณร้อยละ 0.02 ของประชากรในจังหวัดชัยภูมิ องค์การอิสลามในจังหวัดชัยภูมิ เริ่มก่อตั้งเป็นปีกแผ่น ในปี พ.ศ.2540 เมื่อมีการสร้างมัสยิดที่อำเภอจัตุรัส ชื่อมัสยิดดารุซซาริฟ และมีการแต่งตั้งผู้ปกครองถูกต้องตามกฎหมายครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ.2540 มีการทำพิธีละหมาดในวันศุกร์ มีการสอนศาสนาแก่เยาวชน ศาสนาพราหมณ์ ฮินดู ซิกข์ มีอยู่น้อย มีอยู่ประมาณร้อยละ 0.003 ของประชากรในจังหวัด ไม่มีสถานประกอบศาสนกิจ ผู้ที่นับถือจะไปร่วมพิธีในจังหวัดอื่น และบางส่วนหันไปนับถือพระพุทธศาสนา

พิธีกรรมและความเชื่อ

ความเชื่อเกี่ยวกับเจ้าพ่อพระยาแล เจ้าเมืองคนแรกของเมืองชัยภูมิ ชาวชัยภูมิเชื่อว่าท่านพลีชีพตนเองเพราะไม่ยอมทรมายศต่อแผ่นดินไทย จึงเป็นสัญลักษณ์ของความกล้าหาญ ความจงรักภักดีต่อแผ่นดิน และราชวงศ์จักรี จนมีคำขวัญของจังหวัดว่า "ชัยภูมิ เมืองผู้กล้าพญาแล"

ตามคติของการเชื่อผีบรรพบุรุษ ชาวชัยภูมิมักเชื่อว่าดวงวิญญาณของท่านยังคงคอยปกปักรักษาคุ้มครองเมืองชัยภูมิ ให้เกิดความสงบสุขร่มเย็นตลอดมา

ความเชื่อเกี่ยวกับปู่ด้วง ย่าตี ในพิธีกรรมเกี่ยวกับผีบรรพบุรุษ ผู้เข้าร่วมพิธีจะต้องเชิญท่านทั้งสองมาเป็นอาจารย์ในพิธีกรรมเสมอ ผู้คนถือว่าท่านคือผู้คุ้มครองสรรพสิ่งในขุนเขาภูแลนคาให้เกิดความร่มเย็นเป็นสุข จะพบศาลปู่ด้วงตั้งกระจัดกระจายอยู่หลายแห่งบนเทือกเขาภูแลนคาจนมีคำกล่าวที่ว่า "ปู่ด้วง เจ้าแห่งขุนเขาภูแลนคา"

ส่วนย่าตี เป็นผู้เกิดหลังปู่ด้วงเสียชีวิตแล้วประมาณ 20 ปี ได้ไปจำศีลภาวนา ณ บริเวณที่ปู่ด้วงเคยอยู่ และปฏิบัติตนเช่นเดียวกับปู่ด้วง บริเวณนั้นจึงเรียกว่า หมูบ้านเก่าย่าตี อยู่ในเขตอำเภอแก้งคร้อ

ความเชื่อเกี่ยวกับพระเจ้าองค์ตื้อ พระเจ้าองค์ตื้อเป็นพระพุทธรูปศิลปะสมัยลพบุรี ชาวชัยภูมิและจังหวัดใกล้เคียง เชื่อว่ามีความศักดิ์สิทธิ์ สามารถดลบันดาลให้ประสบความสำเร็จในสิ่งที่ปรารถนาได้

ความเชื่อเกี่ยวกับพิธีบวงสรวงเซ่นไหว้ผีบรรพบุรุษหรือเจ้านาย เป็นความเชื่อในอำนาจลึกลับเหนือธรรมชาติที่ปกป้องคุ้มครองบ้านเมือง และผู้คนให้อยู่เย็นเป็นสุข โดยการติดต่อผ่านคนทรง คนทรงจึงมีบทบาทเป็นผู้นำในการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ บุคคลที่ประกอบพิธีกรรมกลุ่มนี้ได้แก่ บั่วนาง หรือนางเทียม และเข้าเฝ้าจะมีสองฝ่ายคือ ฝ่ายหญิงและฝ่ายชาย ฝ่ายชายเรียกว่า แสน ฝ่ายหญิงเรียกว่า นางแต่ง

ความเชื่อเกี่ยวกับพิธีการล่ำผีฟ้า ตามปกติชาวอีสานจะทำพิธีกรรมเกี่ยวข้องกับผีฟ้าหลายลักษณะ เช่น ทำบุญบังไฟในเดือนหก การเลี้ยงผีฟ้าในเดือนสาม หรือการล่ำผีฟ้าเพื่อรักษาผู้ป่วย เป็นต้น

องค์ประกอบของการล่ำผีฟ้าจะมีสี่ส่วนคือหมอล่ำผีฟ้า (หมอล้ำหรือกก) หมอแคน (หมอม้า) ผู้ป่วยและเครื่องคาย กระบวนการล่ำจะเริ่มโดยการที่ครูบา (หมอล่ำผีฟ้า) กล่าวคำไหว้ครูและเสี่ยงทายอธิษฐานว่าจะหายจากโรคหรือไม่

ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลพื้นฐาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30
 สำนักงานที่ตั้ง เลขที่ 275/13
 ถนนองค์การบริหารส่วนจังหวัดสาย 1
 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ 36000
 โทรศัพท์ 044-816976
 โทรสาร 044-816977
<http://www.sesao30.go.th>

ข้อมูลบุคลากร

จำนวนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

บุคลากร	จำนวน (คน)
ข้าราชการครูปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา	
- ผู้อำนวยการโรงเรียน	37
- รองผู้อำนวยการโรงเรียน	55
- ข้าราชการครู	1,711
- พนักงานราชการ	179
- ลูกจ้างประจำ	73
- ลูกจ้างชั่วคราว	48
รวม	2,103
ข้าราชการปฏิบัติหน้าที่ในสำนักงาน	
- ผู้อำนวยการ	1
- รองผู้อำนวยการ	4
-ศึกษานิเทศก์	9
- บุคลากรทางการศึกษา	32
- ลูกจ้างประจำ	1
- อัตราจ้างเขตพื้นที่	18
รวม	65

ที่มา กลุ่มบริหารงานบุคคล สพม.30

การจำแนกขนาดสถานศึกษา

- ขนาดเล็ก	(< 500 คน)	จำนวน	17	แห่ง
- ขนาดกลาง	(500-1,499 คน)	จำนวน	13	แห่ง
- ขนาดใหญ่	(1,500-2,499 คน)	จำนวน	3	แห่ง
- ขนาดใหญ่พิเศษ	(>2,500 คน)	จำนวน	4	แห่ง

จำนวนโรงเรียนในสังกัดและนอกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30

ชั้น	จำนวนนักเรียน (คน)/จำนวนห้องเรียน (ห้อง)			
	นักเรียนชาย	นักเรียนหญิง	รวมทั้งสิ้น	ห้องเรียน
มัธยมศึกษาปีที่ 1	2,960	3,200	5,959	167
มัธยมศึกษาปีที่ 2	2,770	3,156	5,926	165
มัธยมศึกษาปีที่ 3	2,771	3,081	5,852	164
รวมมัธยมศึกษาตอนต้น	8,501	9,437	17,938	496
มัธยมศึกษาปีที่ 4	2,095	3,177	5,272	149
มัธยมศึกษาปีที่ 5	1,899	3,201	5,100	147
มัธยมศึกษาปีที่ 6	2,119	3,206	5,325	151
รวมมัธยมศึกษาตอนปลาย	6,269	9,584	15,697	447
รวมทั้งสิ้น	14,614	19,027	33,635	939

(ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2558)

ที่มา ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา สพม.30

ผลการจัดการศึกษา

ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีการศึกษา 2557
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30

ตาราง เปรียบเทียบผลการประเมิน (O-NET) ปี 2554-2557 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

กลุ่มสาระการเรียนรู้	ปีการศึกษา			
	2554	2555	2556	2557
ภาษาไทย	46.38	53.44	43.64	34.53
คณิตศาสตร์	30.56	25.52	24.32	28.12
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	41.27	45.69	38.65	45.45
วิทยาศาสตร์	29.90	34.03	37.31	37.68
ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)	27.77	26.73	28.59	26.01
สุขศึกษา	50.62	56.79	58.70	58.84
ศิลปะ	42.54	42.42	43.82	41.82
การงานอาชีพ	45.57	46.17	44.79	45.26

ตาราง เปรียบเทียบผลการประเมิน (O-NET) ปี 2554-2557 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มสาระการเรียนรู้	ปีการศึกษา			
	2554	2555	2556	2557
ภาษาไทย	38.62	43.30	46.23	47.68
คณิตศาสตร์	19.37	19.77	17.89	18.63
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	31.29	34.90	31.26	34.03
วิทยาศาสตร์	26.07	31.67	29.20	30.99
ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)	18.37	18.72	21.95	20.16
สุขศึกษา	53.42	51.76	60.10	49.97
ศิลปะ	26.73	31.34	27.79	32.93
การงานอาชีพ	46.55	42.41	48.82	47.11

ที่มา กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สพม.30